

KM FRIDAY

รู้จัก สถานการณ์สิ่งแวดล้อม
ใน **20** นาที

อู๋ (ฉัตรชัย อินตะทา)

กตป.

4 มี.ค. 65 เวลา 10.00-10.30 น..

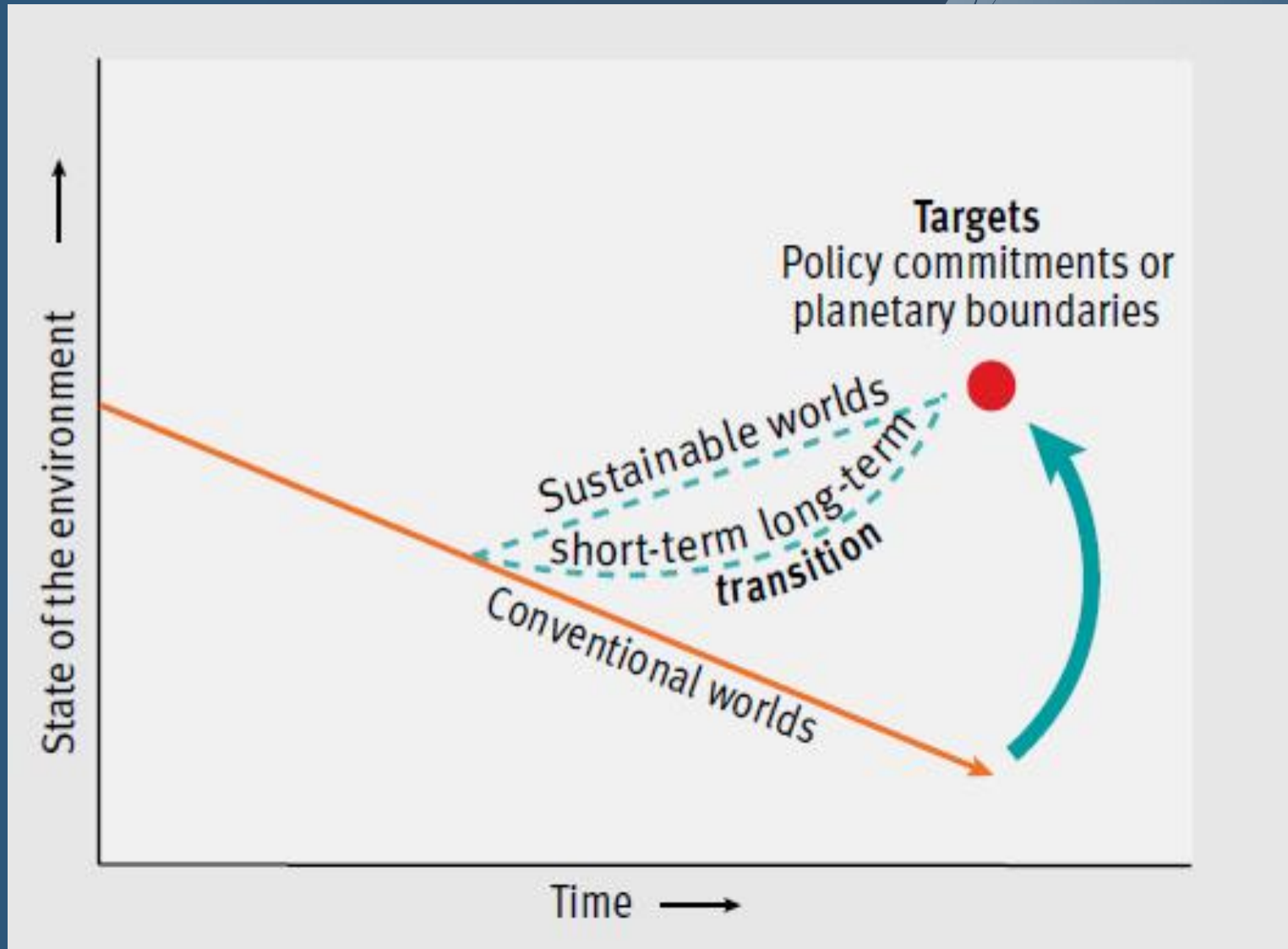
หัวข้อนำเสนอ

วัตถุประสงค์ของสถานการณ์สิ่งแวดล้อม
เนื้อหาในรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม

D-P-S-I-R

CLIP VDO

GEO 5: the planet had been moving to unsustainable pathway. If every country keeps the BAU pattern of development, natural resources will be degraded.

GLOBAL SOE

Priority

Climate change

Land

Water

Biodiversity

Chemical and Waste

ประโยชน์ของ สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม

- ทราบระดับของสถานการณ์ที่เป็นอยู่
- หาแนวทางการแก้ไขได้สอดคล้องกับระดับของปัญหา เพื่อการตัดสินใจ
- สื่อสารกับผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจ
เพื่อให้เกิดความร่วมมือ

พ.ร.บ. สิ่งแวดล้อม 35 ม. 13(13)

รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม

GEO 6

2019

SOER 5

2017

2020

เคย/ไม่เคย อ่าน

รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม

บท บทสรุปผู้บริหาร TH/EJN

- 1 เศรษฐกิจ สังคม ความร่วมมือระหว่างประเทศ
- 2 สถานการณ์สิ่งแวดล้อม 11 รายสาขา
- 3 กรณีศึกษา 4 เรื่อง
- 4 สรุป และคาดการณ์แนวโน้ม สั้น-ยาว

รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม

พ.ศ. 2563

บทที่

- 1 เศรษฐกิจ สังคม ความร่วมมือระหว่างประเทศ
- 2 สถานการณ์สิ่งแวดล้อม 11 รายสาขา
- 3 กรณีศึกษา 4 เรื่อง
- 4 สรุป และคาดการณ์แนวโน้ม สั้น-ยาว

บทที่ 1

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ

- ❖ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศขยายตัวลดลง
- ❖ การนำเข้า - ส่งออก ลดลง
- ❖ รายได้ รายจ่าย และหนี้สินครัวเรือนลดลง
- ❖ จำนวนนักท่องเที่ยว และรายได้จากการท่องเที่ยวลดลง

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและประชากร

- ❖ ประชากรวัยเด็กและวัยแรงงานลดลง
- ❖ ประชากรวัยสูงอายุเพิ่มขึ้น และเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ
- ❖ อัตราการย้ายถิ่นฐานเพิ่มขึ้น
- ❖ อัตราการว่างงานเพิ่มขึ้น
- ❖ การศึกษาเฉลี่ยเพิ่มขึ้น แต่ยังต่ำกว่าเป้าหมาย

- ❖ สถานการณ์สิ่งแวดล้อมระดับโลก และอาเซียน
- ❖ การดำเนินงานตามความร่วมมือระหว่างประเทศ
- ❖ นโยบายที่สำคัญของรัฐบาล
- ❖ มาตรการทางการเงิน การคลัง

รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2563

บทที่

- 1 เศรษฐกิจ สังคม ความร่วมมือระหว่างประเทศ
- 2 สถานการณ์สิ่งแวดล้อม 11 รายสาขา
- 3 กรณีศึกษา 3 เรื่อง
- 4 สรุป และคาดการณ์แนวโน้ม สั้น-ยาว

สถานการณ์
คุณภาพสิ่งแวดล้อม

11 สาขา

1. ทรัพยากรดินและการใช้ที่ดิน
2. ทรัพยากรแร่
3. พลังงาน
4. ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า
5. ทรัพยากรน้ำ
6. ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
7. ความหลากหลายทางชีวภาพ
8. สถานการณ์มลพิษ
9. สิ่งแวดล้อมชุมชน
10. สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม
11. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ-ภัยพิบัติ

บทที่ 2

สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม

1 ทรัพยากรดินและการใช้ดิน

ประเทศไทยมีเนื้อที่ทั้งหมด **320.70** ล้านไร่

❖ มีพื้นที่ดินที่มีศักยภาพสำหรับการเกษตร **46.35%**

โดย เป็นดินที่อุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง **15.52%**

เป็นดินที่ต้องปรับปรุงคุณภาพ **30.83%**

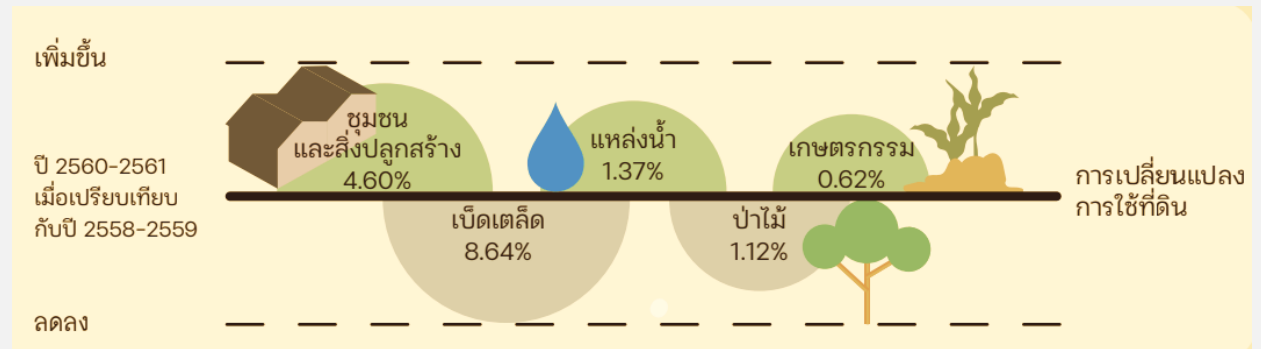
❖ มีพื้นที่ดินที่มีศักยภาพต่ำสำหรับการเกษตร **18.71%**

ส่วนใหญ่เป็นดินตื้น ดินทราย ดินเปรี้ยวจัด ดินเค็ม และดินอินทรีย์

นำเข้าปุ๋ยเคมี
เพิ่มขึ้นเล็กน้อย

นำเข้าวัตถุดิบทราย
ทางการเกษตรลดลง

ในช่วง **11** ปีที่ผ่านมา พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้างมีการเปลี่ยนแปลงเนื้อที่ **เพิ่มขึ้นมากที่สุด** พื้นที่ป่าไม้มีแนวโน้ม **ลดลง** เนื่องจากใช้พื้นที่เพื่อทำที่อยู่อาศัยและพื้นที่ทำกิน

DPSIR Framework

Driver

แรงขับเคลื่อน

Pressure

ภาวะกดดัน

State

สถานการณ์

Impact

ผลกระทบ

Response

การแก้ไขปัญหา

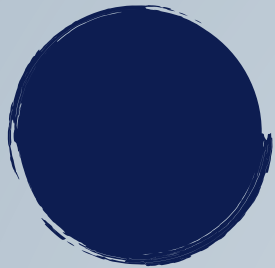
DPSIR Framework

Driver

แรงขับเคลื่อนที่สำคัญ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและส่งผลให้
เกิดแรงกดดัน (Pressure) เช่น การเติบโตของประชากร
การเติบโตทางเศรษฐกิจ หรือความก้าวหน้าของเทคโนโลยี

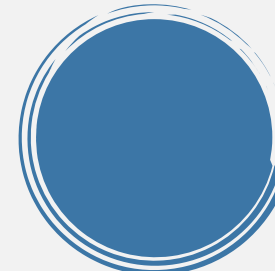
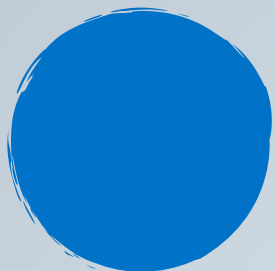
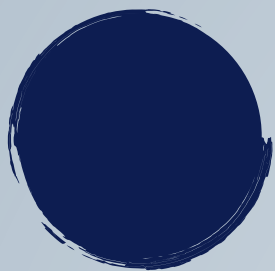
DPSIR Framework

Pressure

ภาวะกดดัน กิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ที่มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม ที่เป็นสาเหตุทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีสภาพเปลี่ยนแปลงไป เช่น การคมนาคมขนส่ง การอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การใช้พลังงาน การขยายตัวของรายได้ ความหนาแน่นของประชากร

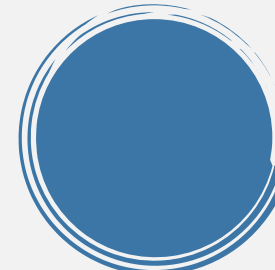
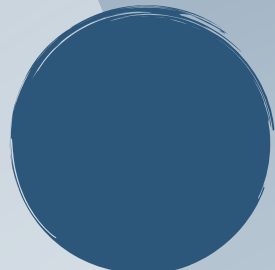
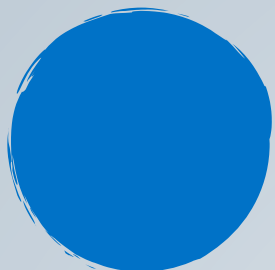
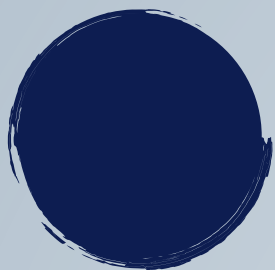
DPSIR Framework

State

สถานการณ์ อธิบายสถานะของสภาพแวดล้อม หรือลักษณะทางกายภาพของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เกิดจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น คุณภาพน้ำ อากาศ พื้นที่ป่า การพังทลายของหน้าดิน ความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ

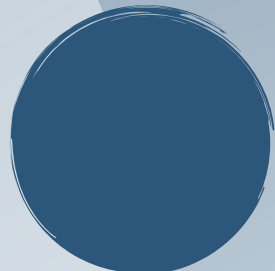
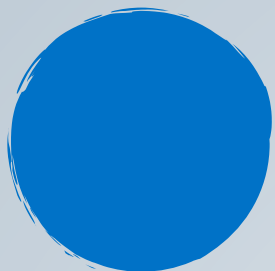
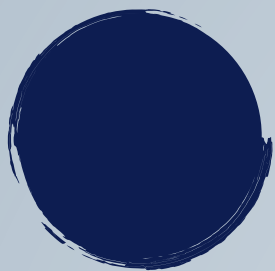
DPSIR Framework

Impact

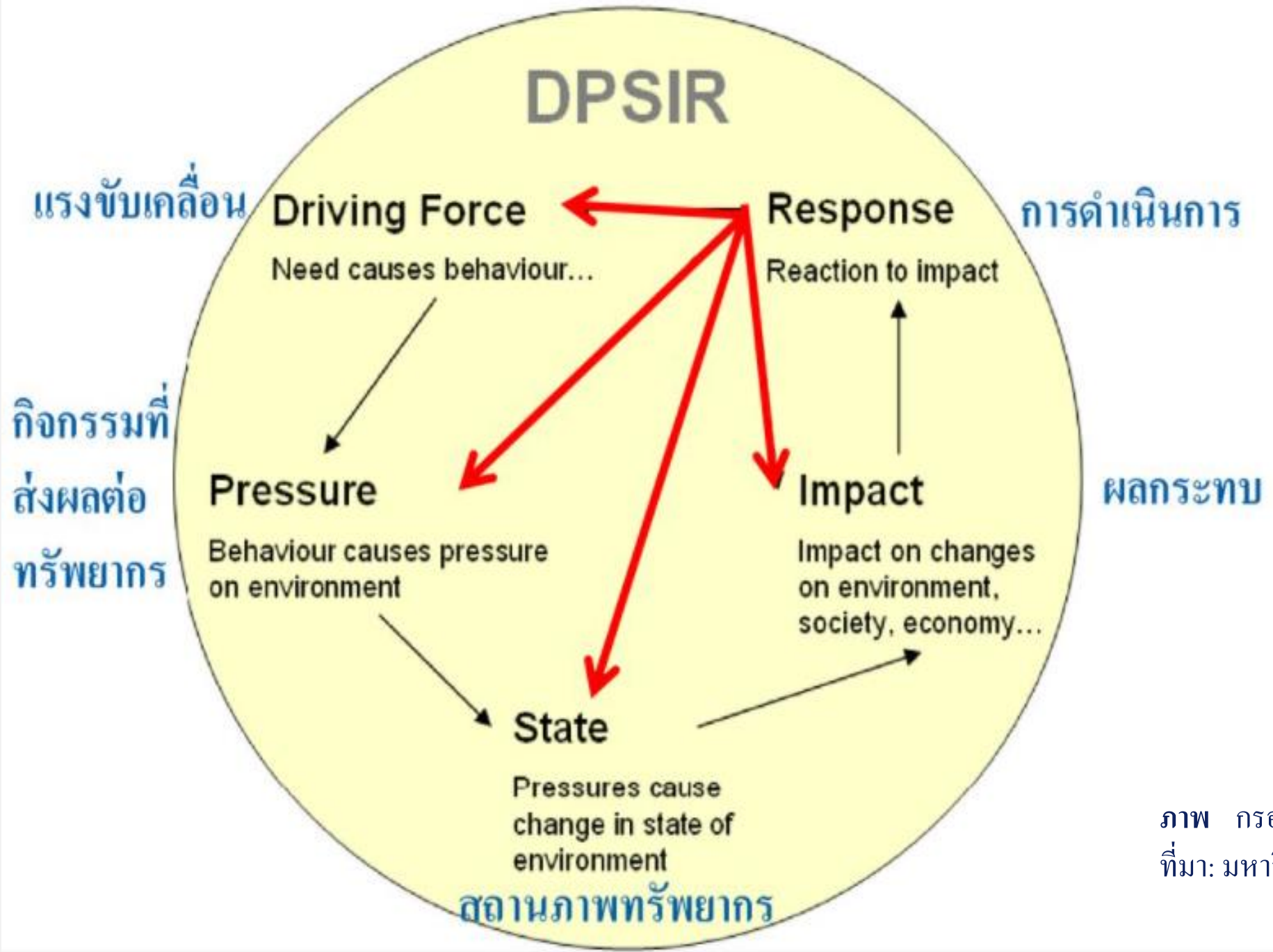
ผลกระทบ ผลลัพธ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน สิ่งมีชีวิต หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น เช่น การเสื่อมของดินจะทำให้ผลผลิตทางการเกษตรลดลง

DPSIR Framework

Response

การตอบสนอง การจัดการ แผนงาน โครงการ กิจกรรม องค์กร และกลไกการทำงาน รวมถึง
กฎหมาย งบประมาณ บุคลากร การมีส่วนร่วม การตรวจสอบ ฯลฯ

ภาพ กรอบแนวคิด DPSIR
 ที่มา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2559

การปรับใช้ **DPSIR** ในการจัดทำรายงานฯ

R – Response

การตอบสนอง

การจัดการแก้ไขผลกระทบที่เกิดขึ้น

โดยภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

D – Driver

ปัจจัยขับเคลื่อน

ปัจจัยขับเคลื่อนที่นำไปสู่ปัจจัยกดดัน

P – Pressure

ปัจจัยกดดัน

ปัจจัยกดดันที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อม

S – State

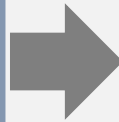
สถานการณ์

สถานการณ์ สวด. ปีปัจจุบัน/ล่าสุด

I – Impact

ผลกระทบ

ผลกระทบต่อประชาชน สิ่งมีชีวิต ทรัพยากรธรรมชาติอื่น

ความหลากหลายทางชีวภาพ

ตัวอย่าง DPSIR ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

R

- ด้านการจัดทำ/ปรับปรุงกฎ ระเบียบ และมาตรการ - ร่าง พรบ.ความหลากหลายฯ
- ด้านแผนและกลไกฯ - ร่างแผนปฏิบัติการ BCG ด้าน Bio-economy, ร่างแผน NBSAP, เครือข่าย B-DNA
- ด้านการอนุรักษ์ คุ่มครอง และฟื้นฟู - คอยเชิงดาวได้รับประกาศเป็นพื้นที่สงวนชีวมณฑล, ประกาศสัตว์ป่าสงวนเพิ่ม 1 ชนิด
- ด้านการวิจัย สำรวจ และรวบรวมองค์ความรู้ - Bioreactor
- ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม - พัฒนาลังข้อมูล, ศึกษาการปรับตัวของข้าวต่อภาวะโลกร้อน, สำรวจชนิดพันธุ์ใหม่
- ด้านการสร้างความตระหนัก การมีส่วนร่วม และการสื่อสาร - MARsCI, กิจกรรมรักษ์ผ่านเลนส์

D

- การเพิ่มประชากร
- การขยายตัวของเมือง
- การพัฒนาเศรษฐกิจ
- การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม
- การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- นโยบายประเทศและแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน

P

- มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน
- ความต้องการแร่ ผลผลิตจากไม้ พืชและสัตว์ป่า
- ผลผลิตประมงเพิ่มขึ้น
- ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานแล้วเพิ่มขึ้น
- มีการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- ความแปรปรวนของสภาพอากาศ

S

- ชนิดพืชและสัตว์ที่มีสถานภาพถูกคุกคามเพิ่มขึ้น
- ชนิดพันธุ์ใหม่ พืช สัตว์ และจุลินทรีย์ถูกค้นพบเพิ่มขึ้น
- ป่าไม้ ภูเขา แหล่งน้ำ ซึ่งเป็นถิ่นที่อยู่อาศัยมีแนวโน้มลดลง
- พื้นที่ชายฝั่งถูกตัดเซาเพิ่มขึ้น

I

- ความหลากหลายทางพันธุกรรมและชนิดพันธุ์
- ถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ
- ความมั่นคงทางอาหาร

รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม

บทที่

- 1 เศรษฐกิจ สังคม ความร่วมมือระหว่างประเทศ
- 2 สถานการณ์สิ่งแวดล้อม 11 สาขา
- 3 กรณีศึกษา 3 เรื่อง
- 4 สรุป และคาดการณ์แนวโน้ม สั้น-ยาว

Q&A

THANK YOU

กลุ่มติดตามประเมินสถานการณ์

02 265 6537

chintatha@onep.go.th

www.onep.go.th

รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2564

สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2564
สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2564